

Dr. Kolláth György

Találós kérdés: ki megy, ki jön a kormányzati posztokon?
A döntési szinteken erős ambivalenciát látok. A mércét ezek adnák: kormányprogram, ágazatpolitika, együttműködés a modernizációkban, jogi teljesítés, etikai támadhatatlanság, közpénz-ügyek, kommunikáció, EU-nívó és más nemzetközi lépés-tartás, a szakmai közeg elégedettsége, távlatos probléma-megoldó képesség, országos léptékű szervezni és igazgatni tudás. Kb. 12 pont. Ritka, hogy a felük teljesül.

Cím
Tárca-tükör II.
Dátum
2003.03.24.

A nézőtérrel „beszólni” nem sikk. Mégis sűrűn ér kísértés: legalább a sportirányításról szóljak. Nos, a honi sport olyan, mint amikor az ateista macska a templom egerét kerülgeti. Mindent leront a helyi pénztelenség, s a fenti döntésképtelenség, a közöny, az alibijáték. (Lásd: futball-botrányok, eltapsolt pénzek, tetszeli és mulasztásos törvénysértések, nézőtéri rendbontások, olimpia, sportaréna, fehér könyv, sportstratégia, iskolások sportja: csupa betokosodott probléma.) Nem látszik, hogy a tárcánál keresnék, értenék és kezelnék a bajok okait. Csak osztanak, adminisztrálnak, papírokról álmodnak. A sporttársadalom ismét csalódott.

Világszerte a virágkorát éli a sport. Sok afrikai ország arcukat (iszonyú belső bajaik ellenére) pl. ez teszi rokonszenvenné. Európa – a Szovjetunió szétesése után – sem hagyja veszni hegemóniáját. A honi testkultúra viszont mély tartalmi, közgazdasági, szabályozási, irányítási, sportpolitikai válságban tengődik. Nincs, aki megmondaná: kinek és mennyire fontos még a sport. Széttört a szocialista sport-piramis, de nem jött létre annak romjain egy plurális, jogállami és piacgazdasági szisztéma. Nem tudni, a sport alulról vagy felülről építkez-e, követi-e az ország-világ fejlődésének fő irányát vagy nosztalgikusan szembe menne vele? Hozzáértő modernizáció és decentralizáció nélkül jelentéktelen magánüggvény – egyéni, csoportos passzióvá - válhat. E folyamat 10-12 éve tart. A minisztériumban nem tudnak róla.

A „Cselekedni most és mindenkiért” kezdetű kormányprogram a 64. oldalán A sport modern, jóléti közügy címmel 4 év sportpolitikáját vázolja. Mindössze 17 mondatból áll. Kilenc hónapja ez a kotta, a tárca felsővezetői mégsem adták tanújelét, hogy tudnának róla, azonosulnának vele. Ehelyett, nyilvános rendezvényeken megtört magyarázkodás, avagy paternalista pátoz hangzik el reform-értékű tennivalók és teljesítésekről szóló beszámoló helyett. A minisztérium gondozásában készült helyzet-értékelés (az. un. fehér könyv), valamint a társadalmi vita előtt álló nemzeti sportstratégia is e szempontból üres, kétségbeesett szöveg-gyűjtemény.

9 hónap alatt egy gyermek megszülethet. A gyermeki jelzővel ékesített minisztériumban azonban érdemben vajmi kevés történt. A kormányalakításkor, tavaly májusban volt egy budapesti sportfórum, ahol a testkultúra legsürgetőbb, első 100 napra eső tennivalóit beszéltük meg. Egyetértés volt abban, hogy a GYISM kapjon bizalmat, ám nehogy a megalakulás napján legyen a csúcson az újjászerveződő minisztérium! Legkevesebb 5 halaszthatatlan feladat állt előtte: 1.) Legyen közgazdasági és szakmai számvetés a múlttól és a szükséges korrekciók gyorsan menjenek végbe. 2.) Több önkormányzat-barát intézkedés, ösztönzés kell azért, hogy a településeken induljon be a sportélet, a 2003. évi költségvetés pedig már nyújtson forrásokat pl. a 10 évvel ezelőtt épült tornatermek kifestésére. 3.) Nyomban pályázható pénzt kell elkülöníteni az iskolák testnevelésére, mert a gyermekek mindennapi testedzése elodázhatatlan. 4.) Már az első 100 napban deregulálni kell a sporttörvényt kb. 1/3-át, felszabadítva a sportszervezeteket az esetlen béklyók alól, megalapozva a törvényiszteletet, közben 2002 őszéig készüljön el a magyar sport modernizációs stratégiai programja. 5.) 2003 elején, az olimpiát megelőző évben induljon el a lakosság nagy részét megmozgató,

Dr. Kolláth György

---

sport-tömegmozgalom (mint egykor volt az olimpiai ötpróba). Mindezek realizálását csiszolt elemzés és sportpolitikai ajánlás alapozta meg. Ebben például igényes követelmények szóltak volna a labdarúgás rendbe tételének koncepciójáról is.

Ügyszólván semmi sem sikerült. A GYISM megpróbálta összegereblyézni azokat a költségvetési, pénzügyi anomáliákat, amelyeket az előző kormányzat örökölt hagyott. Rálelt Augiász istállójára, de nem volt bátorsága azt kitakarítani. Diagnózisa a bennfentesek számára meggyőző ugyan, kár, hogy a ráolvasáson túl nem indított hatékony eljárásokat a hibák orvoslására. Mindmáig adós a korrekciókkal, vagyis kénytelenül és rossz kondíciókkal megy tovább elődjei útján. Deutsch Tamás nélküli „deutsch-izmus” folyik, sodródva, szégyenlősen, erőszakmentesen, kisebb paternalizmussal, több megértéssel és őszinteséggel. A gyakorlat szűkítve ugyanaz, a kivétel más.

Sokáig úgy tűnt: az önkormányzatok költségvetési pozícióját és sportos szerepvállalását jelentősen meg lehet javítani. Ringbe sem szállt ezért a tárca. Illúzió maradt a sportra jutó minimum 1 %-os részesedés, továbbá a cél-, címzett támogatás beindítása e területen. Ezekből felújításra, új beruházásra is futotta volna. Ugyanez vonatkozik a tanuló ifjúság testnevelésére is. Nem jutott pénz néhány száz sportot szolgáló további iskolai pályázat befogadására, sőt éppen most folyik ágazatközi csata az iskolai testnevelés óraszámának lefaragásáról. Az, hogy a gyerek kripli, és az is marad: keveset számít. A felnőtt lakosság se kapott semmit sem. Legfeljebb az interneten lehet száguldozni, ha az országot átfogó új sport-akciót keresnénk.

Kínjában a tárca részanyagokat íratott a testkultúra helyzetéről neves szakemberekkel. Ez a fehér könyv torzó maradt, mivel a megrendelő képtelen volt eldönteni: mit is akar, s mi lesz azután, hogy ki-kik megírta azt, amit ő egy-egy területről évek óta mond. Jól megcikizték a focit, visszhangot csak ez keltett, majd a dolgozat asztalfiókba került. Ez a sors vár a körözés előtt (alatt?) álló sport-stratégiára is, mely elvileg a parlament részére készült, ám erre a célra egy 100 oldalas ágazati munkaterv bizonyosan nem alkalmas. Félt, ez lesz a sporttörvény sorsa is. Tavaly még a lomtalanítás is elmaradt. (Ma is a törvény díszjele pl. a FTC-re vonatkozó Deutsch-Torgyán paktum, s e törvényben a sportegyesület egyféle büntetőszázad.) Alkotmányellenes buktatóit sem iktatták ki. Tavaly nyáron az Alkotmánybíróság az un. stadion-határozatában két pontot kilőtt a sporttörvény anti-huligán normái közül. A határozat kézhez vételének napján jártam a miniszternél. Megbeszéltük fő vonalakban, mit érdemes tenni, hogyan lesz rend a pályák környékén. Megsétáltatott engem, más nem történt. Az AB-határozat 2002. december 31-ét szabta meg törvény-korrekciós határidőként. Képtelen volt a minisztérium bármit a Ház elé vinni. Most, az újabb botrányok nyomán rendeletet kíván hozni. Ez olyan, mint amikor egy kerékpárversenyen valaki rollerrel indulna.

A sportminisztérium a jó kormányzás követelményeinek a zömét nem hozza. Teljesítménye egy szakfőosztályéval ér fel. A tárca-vezetés kettős fedezékben várja a következő gongszót.